

debattema

En danmarkshistorie

SYMPOSIUM OM EN DANMARKSHISTORIE

Historieskrivning har altid *også* været en slagmark af skiftende udlægninger, relevanskriterier, periodiseringer og geografiske kriterier. Det gælder ikke mindst den historieskrivning om nationalstater, som opstod og blev selvfølgeliggjort som fagligt udgangspunkt i takt med fagets professionalisering i 1800-tallet. Den nationale historieskrivning har længe været omdiskuteret og er flere gange søgt begravet under nye kritiske eller kosmopolitiske indsigter, ikke mindst blandt faghistorikerne selv. I dansk sammenhæng påberåbes Søren Mørchs *Den sidste danmarkshistorie* fra 1996 hyppigt som et af de tydeligste tegn på den kritiske tendens, der handler lige så meget om den verden, vi lever i, som om den fortid, historikerne skriver om.

Og dog er strømmen af nationalt forankret historieskrivning ikke standset. Snarere er den taget til – med skiftende grader af fornyelse. Hvis vi blot ser på de nyere bidrag, som historikere i forskerstillinger har medvirket til, er landskabet tætbeplantet: Aarhus Universitetsforlags bogserie *100 danmarkshistorier* har siden 2017 ladet specifikke begivenheder kaste lys over enkelte temaer i dansk historie og dens placering i en større verden, så Septemberforliget i 1899 bliver omdrejningspunkt for en længere arbejdsmarkedshistorie, The Beatles' eneste danske koncert i K.B. Hallen 4. juni 1964 giver anledning til en gennemgang af nyere populærkultur osv. Ligeledes i 2017 udkom fembindsværket *Danmark og kolonierne* – en grundigere historie om et andet Danmark end det, man plejer at tale om. Andre nyere danmarkshistorier er mere traditionelle, kronologisk fremadskridende fortællinger uden de store eksplicite problematiseringer af præmisserne. Næsten samtidig med kolonihistorien udkom således ikke mindst *Historien om Danmark* i to store bind, knyttet til DR's populære tv-serie med samme titel. To år senere udgav Gads Forlag i ét bind *Danmarkshistorien* med bidrag fra historikere ansat ved Københavns Universitet.

Sideløbende arbejdede historikere ved Aarhus Universitet på et frit tilgængeligt, web-baseret læringssystem, først og fremmest henvendt til undervisning af egne studerende, men også til en bredere offentlighed af historieinteresserede (<https://danmarkshistorien.dk/ooc/>). Her blev lærebogsteksten ledsaget af korte undervisningsvideoer og andet materiale, i vidt omfang i tilknytning til den ligeledes Aarhus-baserede og meget benyttede portal danmarkshistorien.dk. Som undervisningsressource skulle denne nye fremstilling afløse Steen Busck og Henning Poulsen (red.): *Danmarks historie i grundtræk* (Aarhus Universitetsforlag 2000).

I 2021 udkom den aarhusianske lærebogstekst så i traditionel papirbogsform på Aarhus Universitetsforlag under titlen *En danmarkshistorie*. Den har påkaldt sig en del interesse – også ud over de få dagbladsanmeldelser, som var præget af helt igennem forudsigelige politiske holdninger. Papirudgaven sælger i skrivende stund pænt, også selv om det langtfra er nogen hemmelighed, at teksten er gratis tilgængelig på nettet, og en engelsk udgave af bogen er undervejs. Rygterne om både papirbogens og den nationale historieskrivnings død er efter alt at dømme stærkt overdrevne.

Frem for at bringe konventionelle anmeldelser af alle disse bøger vil vi i *Temp* gerne benytte den seneste udgivelse som anledning til en fagudviklende diskussion af den nationale historieskrivnings status, muligheder og begrænsninger. Derfor har vi i samarbejde med Forskningsprogram for Historie ved Aarhus Universitet bedt en gruppe kyndige fagfæller uden for udgiverkredsen om i korte, skarpe indlæg at kommentere, diskutere, kontekstualisere, perspektivere eller på anden vis kommentere aspekter af bogen efter eget valg. Det førte mange relevante betragtninger med sig, i første omgang til et seminar på Aarhus Universitet i maj 2021 – og hermed også i bearbejdet form til *Temp*. Ikke for at sætte punktum for noget som helst, men for at anspore til yderligere refleksion.

BERTEL NYGAARD OG JOHAN HEINSEN
DEBAT- OG ANMELDELSESREDAKTØRER, *TEMP*